

ACC. N:R. M. 10059: 1-13.

Landskap: Bleking Upptecknat av: J. Ö. Swahn - C. Leijonhielm.
Härad: Östra Adress: _____
Socken: Sturkö Berättat av: Iren Larsson
Uppteckningsår: 1946 Född år 1864 på Sturkö

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Biografi	s. 1-2.
Jakter.	s. 3-5.
Ljörå.	s. 6, 13.
Jann dröm om prästhuset.	s. 7-10.
Skogsman.	s. 11-12.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 10059 : /

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Biografi.

Vår släkt är gammal här. Så länge jag vet, så har vi bott på Sturkö och vi har haft den här gården och den gården som Mårtenssons har nu. Men jag sålde min gård här till min bror och i stället så köpte jag en norr om Nättra by. Men där trivdes jag inte alls. Jag kunde ju inte se sjöen. Jag fick resa intill stan- inte förrän på Pantareholmen kunde jag se sjöen. Jag kunde inte leva däruppe. Jag kände alla fraktekorna och kunde se på seglena vem det var som kom seglandes och det ville jag inte vara utan. Så jag sålde och flyttade hit igen. Och jag köpte en halv gård och så seglade jag med frakteka och det har jag gjort i femti år men jag la opp för ett par år sen och nu så sitter jag här hoggerⁱ di här stenarna, för jag tycker det är skam att det ska ligga stora stenar på en åker. Di andre di säger att jag inte klok som bryr mej om di här stenarna, men di kan väl låta en gammel gobbe

ACC. N:R M. 10059:2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hållas. Jag har hoggit här hele hösten utom två dar när det regnade för dant. Nu är det min son som har gården här.

När farfar gifte sej - det var så mycket som artanhundrafemton - då räknade de folket i tjog här förtfarande.

Då var här sex tjog. Det var inte mycket det.

Vi är en gammel släkt. Min bror han ble 94 å ett halft, å min far ble 92 å min farfar han var väl 90 drygt när han dog. Nu tror di visst jag ska bli hundra jämt om jag får leva.

ACC. N:R M.10059:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Minnen av farfar och jakter.

Farfar han var jägare han och han skulle med bössan vara en rent av överdådig skytt, sa di. I sin ungdom förstås. Då var det ju kronans herrar som mest kom hit ut och sköt. Där var en sån som baron Ruth och överläkare Fürst och så greve Cronstedt. Den han var med här som kadett. Sen fick farfar höra talas om att den hade varit på Sveaborg. Han skulle ha förrått det till ryssen. Då farfar fick veta det så ble han alldeles förgrimmader och sa: Fick jag bara se den uschlingen i stan så skulle jag ta min gamla byssa och skjuta ihjälan. För se farfar han var fosterlandsvän och en säker en.

De kom och seglade ut hit till öarna för att jaga när raphönsen och hararna begynte bli lovlige att skjutas. De seglade från stan sent på kvällen och kom hit ut

ACC. N:R M. 10059 : 4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mitt i natten. Då kom de bara upp till huset och så gick de in utan vidare och la sej i ytterrummet. Farfar han brukade säga till sin familj på kvällarna vid den tiden: Du får inte stänga, mor, i kväll, sa han. Hon lydde han förstås, fast det kanske inte var så trevligt. Men en morgon kom hon ut och fick se Furst, överläkaren, ligga där i sängen. Detta får inte ske! sa mor. Det må gå för sej att han Furst ligger i min säng, men han får minsju inte ha med sej sina hunnar in i huset, för di är våta och har varit ute och sprungit i duggen och det kan inte va tillåtligt. Men då så sa Furst: Du får gärna skälla på mej och köra ut mej, men säj inget ont om mina hunnar, för di är halva mitt liv, sa han.

Här var en amiral Palmquist ute och jagade rätt ofta.

Di kom mest också när dragfågelen kom. Det var ejder och ådor och di andre större fåglarna som di sköt. Och det gjorde förstås fiskare och bönder med.

ACC. N:R M. 10059:57

De låg i en hel linje med båtar ifrån land och
så i en radda ut mot Utklippan och sköt på dragen och
så gör di än.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 10059:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sjörå.

Jag har aldrig kunnat tro på sjörået och såna historier som di berättar om det, men farfar han hade en väldig massa att berätta om både det och annat trolltyg, och om man inte trodde på det han berättade så blev han alldeles arg, ja, han blev så ond om man inte trodde på de historierna.

En dröm var det väl det mesta.

ACC. N:R M. 10059: 7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Historia om prästhuset och en dröm.

Då lydde Sturkö under Torhamn. Där var en präst som hetade Abborre. Det var en stor karl. De brukade säga att Abborren han väger trettan pund.

Far var född artanhundrasextan och han gick och läste i kyrkan i Torhamn. Han brukade säga när de frågade han hur gammal han var: Sextan är mett auratal, sen faur ni räkna själve.

Här var ju prästahus i alla fall på Sturkö. Och det ansåg Abborre att han skulle ha makt till att sälja och göra sej av med till en.

Ja, naturligtvis så drömde farfar, men att det måtte ha vatt något särskilt det är ju säkert. Se han berättade ofta om det, och så länge farmor levde, så fick hon alltid intyga att det var sant, och att han hade gjort så. Se, hon låg ju i samme säng och kunne ju kontrollera.

ACC. N:R M.10059:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Farfar väckte farmor och sa: Jag måste gå, jag måste gå, för jag har lovat det. De döe har sagt det. Men farmor hon sa: Är du besatter utav den onde, eller vad är det fatt, sa farmor. Men de döe hade sagt, att han skulle gå dit, sa han, och så gick han ut, och de döe hade sagt till vilka han skulle gå och hur han skulle göra. Han gick till prästgården och han tog med sej dem som han skulle. Den förste som var där han hetade Gisilke. Di som bodde där i prästgården di gick då och plockade hop litet vad de kunde och la i ett knyte och skulle ge sej därifrån, för se Abborren hade sålt prästgåern, och nu måste de ge sej åstad.

Men farfar, när han fick se dem gå där och flytta mitt i natten, så sa han till dem, när han och de andra kom fram: Ni ska inte bry er om att göra det här, utan ni ska höra på mej och lyda mej, för så här har de döe sagt: Prästa-

ACC. N:R **M. 10059:9**

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

huset på Sturkö hör Sturkö församlingsbor till, och över det har Abborren inte makt. Och i morgon så far ni in till stan med mej.

Han gjorde så nästa dag, och han for in till landskansliet och han kunde numret i jordaboken för det hade de döe sagt han, och det kunde han, trettitvå var det, det sa han att de döe hade sagt honom. Och så var det. Det var det som var det konstigaste, att han kunde numret, för aldrig förr hade han haft med jordaboken att göra, och i alla fall inte med prästgården. Och ändå sa di, när han kom in där på kansliet, att han inte skulle bry sej om det, för inte kunde en gammal fiskare som han förstå sej på slikt. Och di skrattade åt honom när han sa att de döe hade sagt det. Men han sa att han visste numret precis, och då gjorde de honom till viljes och ändå sa di att om han hade fel, så kunde det kosta honom både gård och grund, som de kunde ta ifrån honom. Men de slog upp

ACC. N:R M10059:10

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det och det var rätt siffra som de döe hade sagt honom.
Och där stod att huset skulle stå där och höra Sturkö
församling till i allervärdeliga tider. Och jag har själv
gått och läst där sjuttinie. ~~M~~

Mina bröder var stora långa karlar när de gick och
läste, och polisonger hade de långt neråt hakan på den
tiden.

ACC. N:R M.10059://

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skogssnuan.

Han L. gick i marken där uppe åt. Di hade för sej om skogssnuan och sånt där. Han var ute och gick med bössan. Då fick han se en bit ifrån sej sen sån vacker kvinna, sa han. Där var lite enaboskar mellan honom och fruntimret. Och han ville till henne och tala med henne, och han lopp rakt över boskarna och efter henne, men han sae: Hur jag sprang och hur jag ansträngde mej, så var det då lögn jag kunde få fatt henne. Och just som det var så försvann det. Men om det hade varit en riktig kvinna, så hade hon aldrig i världen kunnat springa ifrån mej, sa han. En skogssnua var det, eljes hade jag hunnit fattna.

Han gick här och passade på orrarna och sköt. Han kunde vissla på dem. Och han la dolder för dem. Det kan ingen göra numera.

Här är jag kanske den ende, det är nog ingen mer än

ACC. N:R M. 10059 : 1/2

jag igen, som vill bonna (?) för ingenting.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R **M.10059**: /3.

Sjörået.

Sjörået, det kallade farfar för Lusapärs släkte.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV